

Казка про справжнє Різдво

Зоряна Живка

Ти хочеш, щоб я розповіла тобі якусь зимову казку? Про чари? Що ж, слухай...

У зовсім не страшному й не темному лісі жила собі баба-яга...

Ні, не так, "баба-яга" якось не чемно звучить. Тож почнімо спочатку.

Давай-но ось так: "У зовсім не страшному й не темному лісі жила собі Пані Відьма..."

У зовсім не страшному й не темному лісі жила собі Пані Відьма. Звичайна Пані Відьма, з тих стареньких чаклунок, що без них не обходиться жодна порядна казка – вони літають з чорним котом на мітлі, варять усілякі зілля і вміють по-справжньому чаклувати. Злі чаклунки зазвичай чинять усілякі капості мужнім лицарям чи вродливим королівнам, а добрі – допомагають ті капості здолати.

Наша Пані Відьма теж мешкала у лісовій хатині, правда без курячих ніжок. Вона була не худа й не товста, і навіть не лиха й не потворна. І капостей вона нікому не робила, тож ніхто не лякав нею дітей.

І то не дивно – люди в селі поблизу лісу давно-давно про неї забули. Так, так... навіть у казках люди ой-як часто бувають неуважними й забудькуватими, особливо щодо старих і немічних, що найбільше потребують уваги та піклування. Соромно, еге ж?

Навесні, влітку та восени Пані Відьмі жилося непогано: вона збирала трави, коріння, горіхи, ягоди й інше зілля, варила варення, сушила гриби. Чаклунку поважало все населення лісу, тож навіть молоді мавки, лісовики й русалки запрошували її на всі свої вечірки, часто й самі приходили в гості. З шаною ставилися до Пані Відьми й звірята, не рідко забігали до неї, хто з радістю, хто з клопотом, хто просто потеревенити. Взимку весь чарівний нарід засинав і Пані Відьма лишалася сама. Все замітало снігом, тож навіть пухнасті приятелі навідували її рідко, так, подивитися, чи все гаразд... Люди на селі про лісову чарівницю, я вже казала, напевно, забули, бо вже багато років ніхто з них не завертав до її лісової хатини.

Отже довгими зимовими вечорами Пані Відьма плела гачком і на шпичях килимки, шарфи, светри, шкарпетки та рукавички, читала й іноді підчакловувала, мабуть, щоб не втратити форму. (Телевізора в неї теж не було.)

Але книгозбірня в неї була не багата: лише зачитана збірка поезій, яку забули в лісі якісь закохані декілька років тому, загублені школярами підручники з хімії та географії, і кілька товстих романів, що були куплені дуже давно в сільській крамниці. Ту кількість шаликів і светрів, що сплела Пані Відьма могла вмістити тільки справді чарівна скриня, а килимки вкрити всі лісові стежки. Її Чорний Кіт помер від старості, а нового вона так і не знайшла, тож посада відьминого кота лишалася вільною – не легко відшукати зовсім чорного, без єдиної барвистої плями кота. Можна, звичайно начаклувати, але ж друзів не вичакловують, а шукають і чекають. Отже, більшість

довгих зимових вечорів нещасна бабуса страждала від нудьги та самотності.

Одного чудового зимового ранку, такого сонячного і тріскуче морозного, що усе довкола аж іскрилося від радості, Пані Відьма пішла назбирати собі в'язанку хмизу. Простіше було б начаклувати трохи дровенят, але ж ми знаємо, ранкові прогулянки дуже корисні. Отож вона збирала сухі гілки та шишки, коли побачила зайця, що ніс цілий оберемок зелених і духмяних ялинкових гілочок.

- Доброго ранку, Пані Відьмо! - привітався він.

- Доброго здоров'я, пане Зайчику! Як ся маєте? Як поживає ваша дружина? О, куди це ви так поспішаєте з ялинковими гілочками?

- Поспішаю прикрасити до свята хатинку. Адже сьогодні Свят-вечір, а завтра Різдво.

- Різдво... Що за Різдво?

- Ви мене дивуєте, добродійко. Різдво - це свято з ялинкою та подарунками.

"Гм, - подумала Пані Відьма, коли куцохвостий побіг далі, - мабуть дається взнаки моє самотнє життя. Я зовсім забула, що таке Різдво".

- Доброго ранку, пані Вивірко! - привіталась чаклунка до білочки, що також кудись поспішала, несучи торбинку горіхів.

- Доброго ранку, Пані Відьмо! Ви також готуетесь до свята?

- До Різдва? О люба, нагадайте мені, що ж це за торжество?

- Різдво - це кутя, пиріжки й узвар. Так чудово пригощати свою родину та друзів усілякими ласощами!

І руденька поспішно пострибала додому пекти пиріжки.

В'язка хмизу була достатня і Пані Відьма вже поверталася до хати, коли зустріла лисичку.

- Доброго ранку, пані Лиско!

- Рада вітати вас, Пані Відьмо. Вже готові до Різдва?

- Та ось ніяк не згадаю, що це за свято.

- О, Різдво - це завжди так весело, багато гостей і колядники ходять співати різдвяні віншування!..

Лисичка попростувала своєю дорогою, а задумана бабуса увійшла до хатини. "Раз є свято, то слід його зустріти як годиться..." - подумала вона.

- Ну, пані Мітло, трохи попрацюйте, - і мітла почала змідати сміття. - А ви, пане Віхтю, допоможіть наводити лад пані Мітлі, - і віхоть став старанно витирати бруд і пил. - Тож що там у нас перше? Ялинка?

І Пані Відьма начаклувала собі пухнасту ялинку, у горщику і з прикрасами. (Їй не хотілося ламати гілочок зі справжньої ялинки. Та й цю навесні вона потім висадила біля хатинки). Далі вона начаклувала кулінарну книгу й узялася пекти пиріжки. Потім зварила кутю й узвар, застелила стіл вишитою скатертиною і сіла біля печі у крісло-гойдалку чекати на гостей.

Вже зсутеніло, небо затягнуло хмарами й почав падати густий лапатий сніг. А гостей усе не було...

Пані Відьма зітхнула: "Хто ж прийде до мене такої пори у гості? Всі мої приятелі зараз сидять удома зі своїми родинами...або сплять до весни. Ні, таки не буде в мене справжнього Різдва. Нікому дарувати дарунки, ні від кого чекати на подарунок. Та й колядувати по такій негоді хто прийде до моєї лісової хатини?" Пані Відьма ще раз зітхнула, підійшла до дверей, щоб визирнути на двір і підтвердити свої сумні думки. Але на порозі на неї чекав ніби гість, і ніби дарунок, одним словом, маленьке пухнасте і дуже змерзле Чорне Кошеня.

- Отакої, а ти тут звідкіля? - сплеснула у долоні Пані Відьма, підбрала кошеня й зачинила двері.

Несподіваний гість у відповідь лише жалібно нявкнув. А господиня завернула його в шерстяну хустку, поклала на припічку й швиденько начаклувала мисочку теплого молока. "Тепер у мене є друг, якого слід пригостити", - радо подумала вона. Кошеня напалося молока, вдячно нявкнуло та й заснуло. Пані Відьма помітила, що воно не зовсім чорне - одне вушко і лапка були, ніби в сметані. "Не має значення..."

- Що ж, Різдво таки свято, - промовила чаклунка, коли це в двері постукали. - Невже знову гість? А може віншувальники? - радо вигукнула вона.

Вона відчинила двері й знову сплеснула у долоні - на прозі стояв маленький, сяючий і дуже змерзлий ангел, тобто Янголя.

- А ти тут звідки? - Пані Відьма затягнула гостя до господи, зачинила двері й загорнула його ковдру. - Сідай біля печі й грійся, зараз начаклюю тобі гарячого молока й меду.

Пані Відьма терпляче дочекалася доки Янголя допило молоко.

- Розкажуй, як ти опинився у лісі такої хурделиці?

- Так я ж ангел, Різдвяний Ангел, - відповів срібнокрилий. - В мене робота така: нагадувати людям про смисл Різдва. Я побачив з неба, як у вас світиться й подумав, що тут хтось живе. Але я ніколи не був у цьому лісі, тож трохи заблукав.

- Виходить ти йшов у гості саме до мене? - здивувалася чаклунка.

- Атож.

- Все одно, міг хоча б светра вдягнути, теж мені дитячий садок, і хто за вами там дивиться - серед ночі взимку в одній льолі літати... - пробуркотіла Пані Відьма. - А от про смисл Різдва - це вже цікаво. Тобто, що важливіше: подарунки, ялинка, гості, колядки чи пиріжки?

- Ой ні, ні, ні! - замахало руками Янголя. - Усі так плутають! Різдво може бути без ялинки і без колядок, без пиріжків і без куті, навіть без гостей і дарунків. Це всього лиш атрибути свята, усілякі розваги та веселощі, які роблять святкування приємним. Але сенс Різдва не в них.

- А в чому ж?

- Бог послав на землю Свого Єдиного Сина, щоб Той урятував людей від гріхів. Саме про прихід у світ Спасителя має нагадувати Різдво, - врочисто промовило Янголя.

- Як цікаво, розкажи мені про це ще... І пригощайся! Ти з чим любиш пиріжки: з вишнями, грибами, сиром, яблуками чи маком? - Пані Відьма присунула до гостя миску

пиріжків.

Отож вони їли пиріжки (з вишнями, грибами, сиром, яблуками та маком) і говорили про Марію і Йосипа, про Вифлеєм і вертеп, і ясла, і пастухів, і янгольський хор, і мудрих волхвів, і величну зорю...

Коли завірюха скінчилася, небо виянилось і в ньому замиготіли зорі.

- Ну ось, я маю йти далі, нагадувати людям про сенс Різдва, - промовило Янголя й устало з лави. - Дякую за гостину.

- Зачекай, а подарунки? - і Пані Відьма витягла зі скрині білий у зірочки светрик і голубий шарфик. - Це тобі, сама плела, носи на здоров'я і більше не мерзни.

Янголя одягнуло светр і шарф, вдячно вклонилося і полетіло, махаючи рукою на прощання. А Пані Відьма ще довго стояла на ганку, дивлячись йому услід.

- Лишайтеся з Богом! Щасливого Різдва!

- Ходи з Богом! Залітай у гості, - промовила Пані Відьма. - Ось і було в мене справжнє Різдво.

Коли Вона повернулася до хати, на столі для неї також лежав подарунок. То була Біблія (і не проста, правда й не чарівна, а з малюнками), підписана:

"Пані Відьмі на згадку про чудове святкування.

Не забувайте про сенс Різдва.

Янголя".

А наступного ранку до хатини постукала зграйка колядників:

- Христос народився!

- Славіте Його!

- Дозвольте вам заколядувати!

Вони впурхнули до господи й проспівали "Нова радість стала" й "У Вифліємі", і "Радуйся земле", а Пані Відьма насипала їм повну торбину яблук, цукерок і пиріжків.

Ти скажеш мені: "Ет, казочки це все! Так не буває!" Звісно, я розповіла тобі найсправжнісіньку казку. Зимову та про чари, як ти і просив. У якому, окрім казкового, лісі ще зустрінеш бабу-ягу, звіряток, котрі розмовляють, і янгола, що забув удома светра? Але зовсім поряд нас живе ще багато людей, які не знають у чому смисл Різдва, й вагаються, що головніше: ялинка чи кутя. І кожен з нас може стати добрим янголом, який звіститиме про народження Сина Божого. А це вже не казка, але найпрекрасніша у світі правда...